

Allan en de RET

In de vorige Buurtkrant deden we verslag van een voorlichtingsavond, die de RET had georganiseerd voor de omwonenden van hun terrein aan de Kleiweg. Aanleiding was de plannen voor nieuwbouw, die de RET heeft ontwikkeld. Het complex, dat stamt uit 1916, stond daar in het middelpunt van de belangstelling. Sinds dat de Rozenlaanbrug in 1956 gereed kwam, is het terrein de visuele entree voor ieder die met de auto, de fiets of al wandelend het Kleiwegkwartier met een bezoek vereert. Tot 1960 als het fabriekscomplex van Allan, daarna als thuishaven van de RET.

Het kan niet anders of zo'n markant gebouw moet ook op andere manieren zijn sporen hebben nagelaten. Maar de speurtocht daarnaar loopt in eerste instantie uit op een teleurstelling. In alle fotoboeken, die er zijn verschenen over Hillegersberg, ontbreekt Allan, of de RET remise zo u wil.

Onder redactie van H. van der Sloot publiceerde Boekhuis Heijink in 1978 Zo was Hillegersberg. De titel dekt de lading, het is een boekje met het toen al verdwenen Hillegersberg en dat was Allan/RET niet. In 1991 verscheen Groeten uit Hillegersberg, Schiebroek en Terbregge door H.A. Voet en H.J.S. Klaassen. Meer dan 150 prachtige foto's, maar geen Allan/RET. En ook in het meer recente uit 2005 daterende Rotterdam door de tijd, deel 9, Kleiwegkwartier en Schiebroek van H.A. Voet ontbreekt Allan/RET.

Moet daaruit de conclusie worden getrokken, dat het gebouw of beter het complex niet foto-geniek genoeg was? Waarschijnlijk. Maar in de genoemde boeken zijn ook andere fabrieken schaars vertegenwoordigd, het industrieel erfgoed deed geen harten sneller kloppen en leende zich niet voor de toeristische prentbriefkaart, daar werd eerder een pittoreske molen of brug of monumentale kerk voor gekozen.

Is er dan helemaal geen beeldmateriaal? Dat is er gelukkig wel. In 2006 publiceerde Anton Stapelkamp een mooi boek met luchtfoto's uit het KLM/Aerocarto archief. De titel is Hillegersberg, Schiebroek van boven bekeken 1923-2003. Eén foto uit 1932 laat de fabriek van Stolk & Reese aan de Ceintuurbaan zien op de voorgrond en Allan op de achtergrond. Wie verder zoekt op de site met deze luchtfoto's, ontdekt ook een foto uit 1926 van het toen nog veel kleinere Allan-complex.

En voor wie helemaal wil smullen, is er de website van het ROVM, het Rotterdam Openbaar Vervoer Museum. Wie daarop snuffelt komt zo maar tientallen foto's tegen van de Centrale Werkplaats aan de Kleiweg, zoals de officiële benaming luidt. En wie op die site nog even verder zoekt naar Kleiweg, komt een even groot aantal foto's tegen. Misschien zelfs wel van zijn eigen huis, al kan het zijn dat er een bus of tram voor staat, die het uitzicht ontnemt. Topper is de foto, die dateert van 14 december 1984 en waarop tram 6 richting Kleiweg de bocht van de Straatweg naar de Kleiweg zo ruim heeft genomen, dat hij in de etalage van de kaaswinkel tot stilstand kwam. Tientallen bewoners staan zich te vergapen aan dit wereldwonder.

Op de open dag, die de Stichting Romeo elke eerste zaterdag van de maand organiseert in de remise Kootsekade, merkte in de voorbije editie één van de hobbyisten snedig op, dat er een leven is vóór en een leven ná het leren kennen van deze website. We zijn dat helemaal met hem eens...

Chris Mast

De Christus Koningkerk opent voor de laatste keer zijn deuren

Op zaterdag 23 april komt de bisschop van Rotterdam, monseigneur J.H.J. van den Hende, in het Kleiwegkwartier op bezoek, meer specifiek bij de Christus Koningkerk aan het Statenplein. Bij het parochiebestuur zorgt de aanleiding voor dit hoge bezoek voor gemengde gevoelens. Want de bisschop, de vijfde in de geschiedenis van het bisdom, komt voor wat wordt genoemd de slotviering. En zoals Michel Gadron, de vice-voorzitter van het parochiebestuur, schreef in het parochieblad: 'Voor velen van ons is er het verdriet van het afscheid nemen van een gebouw waar zoveel herinneringen mee verbonden zijn. Tegelijkertijd is het fijn dat aan een lange periode van leegstand en verval nu een einde komt.'

Het voornemen bestaat om de Christus Koningkerk te verkopen aan een projectontwikkelaar, zodat er appartementen kunnen worden gerealiseerd. Op een informatieavond heeft de projectontwikkelaar de omwonenden over de plannen geïnformeerd, doch stond het precieze aantal appartementen nog niet vast. De planvorming is op dit moment nog niet afgerond.

De slotviering in de Christus Koningkerk zal plaatsvinden op zaterdag 23 april om 15.30 uur. Monseigneur Van den Hende gaat voor in de eucharistie. Na afloop van de viering is er gelegenheid voor een ontmoeting. Michel Gadron hoopt op een hoge opkomst, als hij een term zou gebruiken van het hockeyveld, waarop hij meestal is te vinden op zaterdag. In het parochieblad formuleerde hij het als volgt: 'Wij hopen dat veel parochianen en andere belangstellenden aanwezig zullen zijn om in verbondenheid met elkaar stil te staan bij een voor onze parochie emotioneel moment.' Hoe oud is de Christus Koningkerk geworden? De onvolprezen Buurtkrant van het Kleiwegkwartier geeft uitsluitsel. Op zondag 20 november 2005 werd het 75-jarig bestaan gevierd. De feestelijke mis stond onder leiding van pastoor Borghols, het eigen koor onder leiding van Theo Paalman, 's middags trad er een shantykoor op en was er open huis om 'samen met parochianen, genodigden en buurtbewoners stil te staan

bij het 75-jarig bestaan onder het genot van een drankje en een hapje.'

De kerk was op donderdag 11 december 1930 gewijd door de bisschop van Haarlem, waar Rotterdam toen nog onder viel. Aanwezig waren het College van B&W van de toen nog zelfstandige gemeente Hillegersberg en de burgemeester van het eveneens zelfstandige Schiebroek. De bisschop noemde de kerk een 'geschenk van God'. De kerk was in korte tijd gebouwd, de eerste steen was gelegd op woensdag 26 maart, bij die gelegenheid is door pastoor Helmer een oorkonde ingemetseld. De laatste dienst vond plaats op zondag 28 september 2008. Sinds die tijd stond de kerk leeg, vandaar dat er de laatste weken is gepoetst en gesopt om de bisschop te kunnen ontvangen.

Met de verkoop komt een eind aan bijna 25 jaar van plannen van het parochiebestuur, de (deel)gemeente en het bisdom. Op 25 mei 1992 ontvouwde het kerkbestuur en de parochieraad aan de parochianen het plan om de kerk te slopen, een deel van de grond te verkopen en met de opbrengst een kleinere kerk neer te zetten. Bij de inslag van de bliksem, vlak voor Kerstmis van het jaar daarvoor, was de kerk zijn karakteristieke spits kwijt geraakt.

Kennelijk had dat voorval het plan tot een meer rigoreuze aanpak in gang gezet. Het plan tot sloop alarmeerde het dagelijks bestuur van de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek, dat op 20 december 1995 de gemeente Rotterdam verzocht het Christus Koningcomplex, waartoe ook de voormalige pastorie, zusterhuis en school behoren, tot gemeentelijk monument te verklaren.

Christus Koningkerk (foto Theo Joosten)

Ook die procedure duurde lang. Uiteindelijk nam het college van B & W het besluit op 16 februari 2010.

Na 1995 waren vele (deel)gemeentelijke besprekingen en onderhandelingen met het parochiebestuur en het bisdom gevolgd over een herbestemming, zonder dat er evenwel spijkers met koppen konden worden geslagen. In 1997 vond binnen in de kerk een verbouwing plaats, het eucharistie gedeelte werd kleiner, een gezellige recreatieruimte kwam daarvoor in de plaats om na de mis koffie te kunnen drinken. Het aantal plaatsen nam daardoor wel af, maar de sfeer was verbeterd, zo berichtte Jan Vermaak in de Buurtkrant van december 1997.

Lange tijd was er sprake van dat de toenmalige parochie De Vier Evangelisten alle vier de kerken zou afstoten en dat er nieuwbouw zou plaatsvinden met een kerk, waarin een aantal functies van de parochie (secretariaat, repetitieruimte koor, etc) zou kunnen worden ondergebracht. Het plan is inmiddels gewijzigd, de Verrijzeniskerk

aan de Meidoornsingel in Schiebroek blijft behouden voor de parochie, die inmiddels is samen gegaan met de parochie van de Heilige Bernadette uit Overschie.

De Sint-Pauluskerk aan de Larikslaan in Schiebroek is verkocht aan de Eritrese gemeenschap. De Christus Koningkerk is nu de tweede van het trio dat wordt afgestoten. Volgt nog de Liduinakerk aan de Burgemeester Lefèvre de Montignylaan in het Molenlaankwartier. De grond waarop die kerk staat, leent zich zeer goed voor herontwikkeling, lees woningbouw.

Chris Mast

Een schets van het leven van de architect staat op pagina 2

Agenda

- Elke woensdagochtend 10.00 - 11.30 uur koffie-inloop bij de BOK voor alle buurtbewoners.
- Oranje leeszaal/bibliotheek elke dinsdag van 10.00 - 12.00 uur en elke donderdag van 15.00 - 17.00 uur Oranjekerk, Rozenlaan 20. Hemelvaartsdag gesloten.
- Zaterdag 16 en zondag 17 april, viering van het éénjarig bestaan van kinderboekenwinkel Ver van Hier.
- Zondag 17 april, van 10.00 tot 17.00 uur KoeDoeDag op het Koeienplein aan het eind van de Baroniestraat.Onderhoud aan het groen, klein reparatiewerk, opruimen en vegen. Alle hulp welkom. Na afloop hapje en drankje.
- Dinsdag 19 april, Oranjekerk, culturele ochtend 10.00 uur. Muziek bij de koffie / koffie met muziek optreden Salonorkest Capelle.

- Dinsdag 19 april, Lommerrijk, aanvang 20.00 uur, vergadering van de Gebiedscommissie Hillegersberg-Schiebroek.
- Zaterdag 23 april, Melanchtonpark. Actie van wijkbewoners om de paden van het park schoon te maken. Bezems meenemen. Verzamelen 10.00 uur bij de bank nabij de brug over de Erasmussingel (Koraalstraat).
- Zaterdag 23 april, 15.30 uur,Christus Koningkerk, Statenplein, eucharistieviering ter gelegenheid van het onttrekken aan de eredienst opgedragen door de bisschop van Rotterdam monseigneur Van den Hende. Belangstellenden welkom.
- Woensdag 27 april Koningsdag in het Kleiwegkwartier.
- Woensdag 27 april Koningsdag Torteltuין 16.00 uur, optreden poppentheater Aap van Poot.

- Dinsdag 3 mei, Oranjekerk, culturele ochtend, aanvang 10.00 uur: Wijkbewoners vertellen over de Tweede Wereldoorlog, met in de pauze expositie.
- Woensdag 4 mei, herdenking gevallen WO2 bij monument Spinbolplein (Schiebroek), vertrek 19.00 uur remise Kootsekade.
- Woensdag 18 mei, 20.00 uur, Lommerrijk, ledenvergadering van de Vereniging Stedebouwkundig Wijkbehoud (VSW) met na de pauze lezing van Joost Kingma en Laura Roscam Abbing over het jaren dertig huis.
- Zondag 22 mei, Torteltuין, 12.00 - 18.00 uur, voorronde The Official Hillbrook Talent Show, voor zang, dans, rap, acrobatiek, goochelen, etc.
- Dinsdag 24 mei vergadering gebiedscommissie, locatie nader te bepalen.
- Zaterdag 28 mei, Torteltuין, Verken je wijk, ook finale Hillbrook Talent Show.

- Elke woensdagochtend, Bowlingcentrum DOK 99, Lommerrijk, 9.30 - 11.30 uur, gezelligheid voor senioren met gelegenheid tot bowlen, kosten vijf euro, inclusief een kop koffie/thee.
- Wijkwinkel, Anthony Duyklaan 9, open van dinsdag tot en met donderdag van 9.30 uur tot 12.00 uur. Voor vragen van wijkbewoners.

Inhoud

Pagina 2

- Zoekplaatje
- Mitchel Langezaal
- 4 mei Herdenking
- De architect van de Christus Koningkerk

Pagina 3

- Buurttuin Het Zwembad
- Koningsdag en koningsfeest

Pagina 4

- De brug is hersteld

Zoekplaatje

Zoals altijd bevindt de locatie van het Zoekplaatje zich in het Kleiwegkwartier. Op sommige plaatsen in onze buurt is er sinds de jaren dertig niet veel veranderd, voor andere plaatsen geldt dat wel, zo ook hier. Een tip: kijk ter oriëntatie eens naar de kerktoeren op de achtergrond. De vragen zijn: Welk kruispunt is hier afgebeeld?, Van wanneer dateert deze foto? En heeft u herinneringen aan het afgebeelde café?

Oplossingen als altijd per mail naar buurtkrantbok@gmail.com of in de brievenbus van de BOK op de Anthony Duyklaan 9, uiterlijk ruim een week voor de verschijning van het volgende nummer.

Dan het vorige zoekplaatje. Er kwamen vijf inzendingen binnen, vier zijn onze vaste inzenders. Alle inzenders hadden het antwoord juist. Het was de gereformeerde Nassaukerk. Mevrouw Van Boven voegde er nog aan toe, dat die kerk wel eens ten onrechte de Oranje-Nassaukerk werd genoemd. Maar geen van de andere inzenders maakte die fout. Stef Stolk, uit het verre Valkenswaard, gaf zoals vaak de meeste achtergrond informatie: 'Deze kerk, ontworpen door architect A. Lengkeek, werd op 21 september 1927 in gebruik genomen. De kerk werd op 1 juli 1988 voor de eredienst gesloten, waarna sloop

volgde in 1992. Op deze plaats werd een appartementengebouw met winkels gebouwd. Om de herinnering aan de Nassaukerk enigszins levend te houden, werd op het appartementengebouw een dummy torentje met wijzerklok geplaatst.' De kerk bevond zich op de hoek van de Kleiweg en de Graaf Adolf van Nassaustraat. Mevrouw Van Boven lichtte toe, dat die laatste straat vroeger ook wel het *kerkstraatje* werd genoemd.

De meeste inzenders memoreren de geschiedenis van de parterre van het nieuwe complex. Bouke Savert, die ook weer foto van de actuele situatie instuurde (daarvoor dank!) formuleerde: 'Na de sloop is er een filiaal van Albert Heijn (de Wolf) gekomen. Na hun verhuizing naar de overkant van de Kleiweg is het pand nog een paar jaar door ABN-AMRO gebruikt.' En Cor en Marjan van Herk vullen nog aan, dat voor de komst van ABN-AMRO, de Fortis bank er was. Inderdaad de Fortis bank. Niet alleen op de Kleiweg, maar ook elders inmiddels verdwenen uit het collectieve geheugen. Sommige inzenders weten te melden, dat de parterre nu leeg staat, maar dat is niet helemaal correct. Want op deze zelfde pagina van de Buurtkrant komt ondernemer Mitchel Langezaal aan het woord, de opvolger van AH-De Wolf, Fortis en de ABN-AMRO zullen we maar even zeggen...

Stef Stolk memoreert nog de winkels aan de overkant in de jaren vijftig: 'De

kantoorboekhandel Libro, een filiaal van schoenenmagazijn Bata, groentehandel Verschuren en banketbakker Dane.' Veel inzenders schrijven ook over de na de sloop van de kerktoeren verdwenen klok. Nieuwe inzender Koos van der Keur is het meest uitgebreid. We citeren: 'Mijn herinneringen betreffen de situatie na de sloop. Er kwam nieuwbouw met een nieuw soort toren. Toen deze woningen met toren klaar waren bleek de oude kerkklok spoorloos. Dus een toren met een gat erin.

De secretaresse van de BOK Alice Alkema kwam er achter waar de klok gebleven was. Opgeslagen bij het GEB. Als wijkwinkelier van de BOK was ik lid geworden van de cliëntenraad van ENECO, dat net ontstaan was uit het oude GEB. In deze raad heb ik tot tweemaal toe bij het aanwezige directielid gevraagd naar de klok. Uiteindelijk is die opgespoord en alsnog terecht gekomen op de Kleiweg. De klok houdt de herinnering aan de Nassaukerk levend.'

Tot slot het jaartal. Zo moeilijk was het niet, namelijk na de bouw, maar voor de bouw van het hoekhuis er tegenover. Stef Stolk: 'Het huis op de andere hoek (nummer 66) dateert ook uit 1927. Gezien de prille beplanting op deze hoek, vermoed ik dat deze foto is genomen vlak na het gereedkomen van de kerk, dus in 1927.'

De eerlijkheid gebied te zeggen, dat het niet de eerste keer was, dat we de Nassaukerk als *Zoekplaatje* hadden. Eerder was dat in de *Buurtkrant* van december 2003 met een foto van de sloop. De inzendster toen, mevrouw Wapenaar, stuurde een foto van de eerste steenlegging en maakte ons attent op een boekje dat in 1967 bij het veertig-jarig bestaan van de kerk was verschenen, geschreven door dominee Couvee. We gooien zelden iets weg uit ons archief, dus we gaan op zoek... Bij de loting voor de waardebon kwam mevrouw Van Boven als gelukkige uit de bus. Zij kan de waardebon ophalen in de wijkwinkel.

Mitchel Langezaal laat het licht langer branden op de Kleiweg

Wie regelmatig over de Kleiweg fietst of wandelt moet het wel zijn opgevallen. Er gebeurt weer iets in het voormalig filiaal van ABN-AMRO. Tot vaak laat in de avond brandt er licht en zie je iemand werken achter een bureau.

Sinds eind 2015 vult de ruimte zich. De eerste tijd stond er slechts een bureau. Daar kwamen een bankstel en een biljarttafel bij. Inmiddels zijn er zo'n tien werkplekken en diverse zithoeken. Ook komen er meer mensen over de vloer en heerst er bedrijvigheid. 's Avonds blijft het licht lang aan en zit altijd dezelfde man nog te werken. Die heet Mitchel Langezaal, de eigenaar van het bedrijf met de naam *General Marketing*.

Mitchel is opgegroeid op de Bergweg en de Straatweg, en woont nu samen met zijn vriendin in Schiebroek. Hij oogt jonger dan zijn 27 jaar. Het is daarom verrassend wanneer hij begint te vertellen over zijn opleiding, werkervaring en zijn jonge maar bloeiende bedrijf.

Mitchel heeft marketing & communicatie gestudeerd, gewerkt bij onder meer Mercedes Benz, in Istanbul en bij Imedia (onderdeel van RTL-TV) waar de interesse in film en fotografie groeide. Van daaruit heeft Mitchel General Marketing opgericht waar hij nu fulltime zijn tijd in steekt. *General Marketing* houdt zich voornamelijk bezig met online marketing: de kunst om als bedrijf op internet snel te worden gevonden. 'Het beste wat je kunt doen op je website is een film plaatsen van of over je bedrijf.

Websites met een filmpje worden sneller gevonden. En wij maken deze filmpjes', vertelt Mitchel. General Marketing kan onder goede voorwaarden het pand op de Kleiweg huren. De ruimte is groot, de spullen staan ruim opgesteld. Werkplekken voor de freelancers aan bureautafels en plekken waar je rustig kunt telefoneren. Ietwat afgeschermd hangt een groot groen doek: 'Het grootste *Green Screen* van Nederland', meldt Mitchel niet zonder trots. Er kunnen groepjes mensen worden gefilmd voor dit scherm, wel even wat anders dan die ene weervrouw voor de kaart van Europa. Mitchel vertelt over filmen met drones, hd

films, 3600 fotografie, virtual reality films. Ook over zijn websites: onder andere *De Vergadering en Bedrijfsuitjes Gids* voor het vinden van leuke vergaderlocaties en suggesties voor bedrijfsuitjes. Hij laat diverse filmpjes zien die gemaakt zijn door *General Marketing*. Een vlucht van een drone boven Rotterdam en een virtuele rondleiding door een winkel. De nieuwste apparatuur op het gebied van 3600 fotografie is hem toegestuurd door een camerafabrikant met het verzoek deze te testen. Want *General Marketing* heeft al goede naam gemaakt.

Petra Houmes

Remise Kootsekade is startpunt op 4 mei

Het vredes- en verzetsmonument aan het Spinbolplein in Schiebroek is sinds 1990 de plaats waar inwoners van het Kleiwegkwartier en Schiebroek de gevallen uit de Tweede Wereldoorlog herdenken. Sinds die tijd bestaat ook het 4 mei Comité Hillegersberg-Schiebroek, waar namens de BOK, de Bewonersorganisatie Kleiwegkwartier bestuurslid John Hokke deel van uit maakt.

Traditiegetrouw begint, dit jaar op woensdag 4 mei, de stille tocht naar het Spinbolplein bij de remise aan de Kootsekade. Tot 2004 vroegen velen zich af, waarom juist van daar, maar vanaf dat jaar werd dat duidelijk. In dat jaar werd het feit herdacht, dat de razzia op 10 en 11 november 1944, zestig jaar daarvoor had plaatsgevonden. Ruim vijftigduizend Rotterdamse mannen zijn toen als arbeidskracht naar Duitsland afgevoerd. Twee maanden na Dolle Dinsdag was dat een wanhoopsoffensief van de Duitsers. In 2004 werd aan de muur bij de ingang van de tramremise een plaquette onthuld ter herdenking De plaquette is gemaakt door de Schiebroekse kunstenares Ieme van der Kooy. De voorbereidingen voor het ontwerp en plaatsen van die plaquette liepen sinds 2002.

Het vertrek van de Kootsekade is om 19.00

uur, via de Kleiweg en de Ringdijk loopt de stoet voorafgegaan en begeleid door een omfloerste trom naar het Spinbolplein. Traditiegetrouw sluiten onderweg veel buurtbewoners aan.

Om kwart voor acht begint de plechtigheid aan het Spinbolplein met toespraken, muziek, zang en krans- en bloemenleggingen na de twee minuten stilte.

Het monument aan het Spinbolplein is geadopteerd door het Melanchthoncollege, traditiegetrouw lezen twee leerlingen zelf gemaakte gedichten voor. Na afloop is er voor de aanwezigen warme koffie en thee in de nabijgelegen school. Een aangename afsluiting, want het kan wel eens fris zijn.

Rechts: De plaquette aan de muur van de remise aan de Kootsekade ter herdenking van de arbeidsrazzia in november 1944. (foto: Theo Joosten)

H.P.J. de Vries de architect van de Christus Koningkerk

Sinds 2010 is het complex Christus Koning een gemeentelijk monument. In de redengevende omschrijving van het complex luidt de waardering als volgt: 'Het Rooms-Katholieke complex 'Christus Koning' is van algemeen belang voor de gemeente Rotterdam vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische waarde, alsmede vanwege de beeldbepalende en ensemblewaarde in het Kleiwegkwartier. Het complex is tevens van belang vanwege de belangrijke plaats die het inneemt in het oeuvre van architect H.P.J. de Vries en vanwege de kunsthistorische waarde van de in en aan het complex aangebrachte kunstwerken.'

Naar de naam van architect H.P.J. de Vries (1895-1965) is het vergeefs speuren in de (oude) databank van het Nederlands Architectuur Instituut (NAI) nu Het Nieuwe Instituut (HNI). Wel heeft hij - schrale

troost - een straatnaam gekregen in de architectenwijk op de Kop van Zuid. De Vries had in 1918, hij was toen 23 jaar oud, de Gouden Medaille van de Prix de Rome voor Schone Bouwkunst gewonnen. Deelname stond open voor jongeren tot dertig jaar. De winnaar ontving een jaargeld voor een kunsthistorische reis van drie jaar. De Vries had pech, in de naweeën van de Eerste Wereldoorlog leidde het eerste jaar van zijn reis naar Groningen, waar hij de dorpskerken tekende en opmeette. In latere jaren reisde hij wel naar Italië.

Voor de opdracht in Hillegersberg had De Vries rooms-katholieke kerken gebouwd in Hillegom en Tuindorp Vreewijk. Tijdens de bouw van de Christus Koningkerk vestigde hij zich aan de Statenlaan 5 met uitzicht op de pastorie. De recessie in de jaren dertig trof ook De Vries. Na de bouw in 1934 van de St-Johannes de Doperkerk te Huizum, nu een buitenwijk van Leeuwarden, ontbrak het hem aan werk.

Wethouder Siezen van Hillegersberg, die in 1931 was aangetreden en Openbare Werken in zijn portefeuille had, kreeg een ingeving. Aan de Rotte had de Roeivereniging Naulilus een wel heel schamele behuizing.

Die bezat geen vloer en geen sanitair, men douchte met water uit de Rotte. Siezen liet De Vries op kosten van de gemeente Hillegersberg een ontwerp maken voor een nieuwe behuizing inclusief botenhuizen en aanlegsteigers.

Nautilus had zijn belangrijkste onderkomen aan de Nieuwe Maas, aan de Rotte was de tweede locatie. Op 30 november 1936 vond er een bespreking plaats tussen Siezen en het bestuur van Nautilus, waarbij ook de Vries aanwezig was. Siezen stelde al in begin van de bespreking de zaak scherp: 'De verdere uitvoering hangt nauw samen met de vraag wat Nautilus meent aan huur te kunnen uitgeven.' De voorzitter van Nautilus dr. Bergsma vreesde dat de meerderheid van zijn bestuur voor de financiële consequenties zou terugdeinzen. Dat was een verdubbeling van de huur.

Siezen werd in mei 1938 burgemeester van Vlaardingen, waarmee de schwung uit de plannen raakte. Op 30 april 1940 diende De Vries zijn afsluitende declaratie in bij de Gemeente Hillegersberg zonder dat het tot uitvoering was gekomen.

Chris Mast

Buurttuin *Het Zwembad* is in de tien jaar van zijn bestaan uitgegroeid tot een sfeerbepalend onderdeel van het Kleiwegkwartier tussen de Straatweg en de Rotte. Er zijn zelfs gezinnen speciaal voor deze tuin in deze wijk komen wonen.

De Buurtkrant was nieuwsgierig naar de achtergrond van het succes en bracht een bezoek aan de tuin en de mensen erachter. Enkele vrijwilligers Pauline, Loïs, Cile en Harry zijn al jaren verbonden aan de tuin.

Het begon allemaal tien jaar geleden. Het oude zwembad *De Overdekte* stond al jaren leeg. Wat ging de gemeente doen met de ruimte die zou vrijkomen? Een kleine groep buurtbewoners greep de kans om er een paradijsje voor kinderen en hun ouders van te maken. Tegenwoordig is de buurttuin voor een aantal mensen een onmisbaar onderdeel van hun sociale leven.

Door een smalle poort kom je binnen, als je niet bekend bent loop je er gemakkelijk aan voorbij. Pas als je binnen bent valt op hoe gezellig en veelzijdig het is. 'Bij de inrichting is gedacht aan jong en oud. Voor de allerjongsten is er een zandbak. Voor de oudere kinderen een pleintje, speeltoestellen. Een spannend natuur speelgedeelte. Ook voor educatie is er ruimte. Kinderen worden betrokken in onderhoud. Ze mogen onder begeleiding in een heus eigen tuintje groenten kweken. Zo leren ze al vroeg waar het eten op hun bord vandaan komt. Achterin is een kruidentuin en is het stiltegedeelte dat ruimte biedt om rustig te zitten en te genieten van de ambiansie.' Pauline en Cile vertellen er enthousiast over.

'De tuin bestaat bij gratie van de inzet van de buurtbewoners. De gemeente stelt materiaal beschikbaar. De vrijwilligers doen de rest. Ieder heeft zijn eigen specialiteit. Sommigen zijn er alleen voor de open en sluitdienst. Anderen vinden het leuk om de kinderen te begeleiden met hun tuintjes. Weer anderen ruimen op of maken schoon, houden toezicht of doen onderhoud.

Tijdens het seizoen is elke eerste zaterdag van de maand klusdag. Dan wordt er gespit, geschept, schoongemaakt, geverfd en vooral ook gezellig geklets en gelachen. Want juist die gemoedelijke sfeer is de echte succesfactor. De unieke sfeer en uitstraling werkt als een magneet op nieuwe bezoekers die ook willen genieten en bijdragen aan het werk.

Kinderen leren een eigen groentetuintje maken (foto: Theo Joosten)

Elke buurttuindag staat in het teken van een thema, zoals de bollenpootdag, fruitplukdag, kerstboomversieren of buurttuinbarbecue. Ook zijn er creatieve activiteiten zoals schilderen en mozaïeken.'

Al die inzet wordt gedaan door mensen die graag bijdragen aan de leefbaarheid in de wijk en plezier voor de kinderen. De organisatie is informeel, er is geen bestuursorgaan dat formaliseert en regelt.

Er wordt onderling afgestemd en geregeld. De ruimte is openbare grond en iedereen is welkom. Men dient zich wel aan de ongeschreven regels te houden. Gedraagd moet worden met respect voor de ander. Het is je netjes en ruim je rommel op is eigenlijk het belangrijkste gebod. Ouders letten op elkaars kinderen. Ouderen zitten er graag om te genieten van het mooie weer en om buurtgenoten te ontmoeten. Sommigen kwamen eerst met de kinderen, nu met de kleinkinderen.

's Morgens om negen uur wordt de poort geopend door een vrijwilliger en dan kan het plezier beginnen. Door een onderliggende sociale controle gaat dit in goede harmonie.

Hier worden vriendschappen voor het leven gesloten, zowel bij kinderen als bij volwassenen. Kinderen komen graag de hele dag. Ouders nemen picknickmandjes mee en bij mooi weer soms ook een barbecue. Speelgoed waar de eigen kinderen zijn uitgegroeid, wordt beschikbaar gesteld aan de buurttuin. Zo krijgt het een tweede leven. Als de poort in de avond weer wordt gesloten, in de zomer om acht uur en tijdens de wintertijd om vijf uur, gaat iedereen moe en voldaan naar huis.

Niet alleen buurtbewoners weten de tuin te vinden. Inmiddels heeft ook de leiding van een crèche de tuin ontdekt en komt af en toe een groepje peuters hier spelen.

De buurttuin is een van de karakteristieken die de sociale cohesie in het Kleiwegkwartier in stand houdt. Vorige maand schreef de Buurtkrant over de Oranjekerk. Een organisatie van een totaal andere orde, maar die een gemeenschappelijk punt heeft met buurttuin Het Zwembad: ze houden beiden ogenschijnlijk onzichtbaar het karakter van de wijk in stand. Zonder dit soort initiatieven verliest het Kleiwegkwartier haar eigen smool. En vervalt de wijk in een anonieme buurt. Laten we er zuinig op zijn.

Ciska Evers

**Facebook: Buurttuin het Zwembad,
Email: buurttuin@bokrotterdam.nl**

Voorgeschiedenis

Op de plaats waar nu Buurttuin *Het Zwembad* is, bevond zich vanaf september 1936 een overdekt zwembad. De ingang was identiek: het poortje aan de Willem van Hillegaersbergstraat 82. Een overdekt zwembad was in de jaren dertig nog een luxe, die weinig steden zich konden veroorloven. Bij het uitbreken van de oorlog in 1940 waren er 41 overdekte baden in dertig gemeenten. De naam van het bad was kortweg *De Overdekte*. Het was in particuliere handen. Na de oorlog, wanneer is niet precies bekend, nam de gemeente Rotterdam het over. In 1967 kreeg het bad een renovatie, waardoor het anderhalf jaar was gesloten.

Nadat begin jaren negentig in Schiebroek sporthal en zwembad De Wilgenring zijn deuren opende, moest De Overdekke in november 1996 de deuren sluiten. Het bad was niet alleen verouderd, maar deed ook De Wilgenring concurrentie aan. Het gebouw stond daarna bijna tien jaar leeg, er huisde onder anderen een kunstenaarscollectief in. In 2005 volgde de sloop.

Buurtbewoners uit de Prinses Margrietlaan waren al in 2002 aan de gang met een initiatief voor meer betrokkenheid, dat Straatleven heette. De deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek betrok toen de sloop een feit was, de omwonenden bij het maken van plannen, wat er met de ruimte moest gebeuren.

De omwonenden pleitten sterk voor de voorziening, die er nu is, een tuin voor de buurt. Bij toenmalig voorzitter van het Dagelijks Bestuur Monique van Winsen (VVD) troffen ze een willig oor voor die wens. Op zaterdag 1 juli 2006 ging de tuin feestelijk open. Monique van Winsen en Bert Cremers (PvdA) de nieuw aangetreden voorzitter van het Dagelijks Bestuur deden die opening samen.

Het succes van de vorige editie van de Koningsmarkt was in 2015 al vroeg zichtbaar aan de file bij de pinautomaten van Albert Heijn, die was dan ook al voor tien uur leeg! We vrezen daar wederom voor, dus zorg voor cash geld. Pinautomaten bevinden zich in Schiebroek op de Peppelweg, op de Bergweg bij Humanitas en bij het begin van de Berge Dorpsstraat. Nogmaals: zorg (ruim) van te voren voor cash geld.

Zoals altijd staan de meeste van de bijna 140 kramen, die op Koningsdag de Kleiweg van het Bergpolderplein tot aan de Straatweg vullen, in de parkeervakken. Dus we hebben wel de medewerking nodig van alle automobilisten, die hun auto gebruikelijk op de Kleiweg parkeren. In de nacht van dinsdag 26 op woensdag 27 april worden de kramen opgebouwd (sorry bewoners voor het lawaai en de overlast!), dus autobezitters let op: parkeer uw auto die nacht ergens anders.

Maar niet alleen op de Kleiweg staan kramen ook op de Anthony Duyklaan, het straatje naast het parkeerterrein van Albert Heijn, dat loopt van de Kleiweg naar het Statenplein komen een aantal kramen.

Ook daar dus niet parkeren! AH, dat open is tot zes uur 's avonds, geeft daarvoor zijn medewerking door de uitgang van het parkeerterrein naar de Anthony Duyklaan af te sluiten. De ingang aan de Kleiweg fungeert ook als uitgang.

Goed nieuws voor de kinderen. Op de hoek van de Van Slingelandtlaan en de Anthony Duyklaan komt weer de klimvuurtoren te staan, die de bezoekers van de Kleiweg naar het kantoor van de BOK, de Bewoners Organisatie Kleiwegkwartier moet gidsen. Voor de kinderen zijn daar pannekoeken en is er ranja. Er staan stoeltes en tafeltjes buiten, het is de plaats om even uit te rusten.

Ook op het Berpolderplein staat een groot springkussen, daar staat ook de kraam van de scouts van SBN Doorman Movo. In deze kraam komt een grabbelton, kan met ballen worden gegoid en is er een op afstand bestuurbaar bootje, waarmee kan worden gezeild.

Doorman Movo heeft welpen in de leeftijd van zeven tot elf jaar en zeeverkenners, leeftijd twaalf tot achttien jaar. Er is een eigen avonturen eiland achter de kinderboerderij aan de Ringdijk. En de zeeverkenners gaan met hun zeilboten de plas op.

Voor de kramen gold een bedrag van 25 euro, kinderen kunnen overal waar ruimte is (de plaatsen bij de Axxion zijn het meest populair) hun kleedje neerleggen en hun eigen spullen verkopen. De ervaring leert dat vroeg komen - en dus vroeg opstaan - loont.

Voor de kinderen is er aan het eind van de dag om 16.00 uur in speeltuin De Torteltuin nog een attractie. Daar treedt het poppentheater op wieltjes Aap van Poot op. De Torteltuin vestigt daarmee een traditie; eerdere optredens van Aap van Poot hadden veel succes.

Nog een paar kramen beschikbaar

Goed nieuws voor degenen die bij de inschrijving voor de kramen op de Koningsmarkt de boot hebben gemist. Er zijn nog een paar kramen beschikbaar.

Stuur een mail naar koningsmarkt@outlook.com voor de actuele situatie.

Park krijgt nieuwe brug

theo-joosten.nl

(foto: Theo Joosten)

In de vorige *Buurtkrant*, berichtten we hoe in het Melanchtonpark een boom een brug had geveld. Goed nieuws, een nieuwe brug is inmiddels geplaatst. Op de foto: drie zwaargewichten die testen of de nieuwe brug bestendig is tegen vallende bomen.

Salonorkest Capelle

De leden hebben allen een klassieke opleiding gevolgd en spelen regelmatig in kamer-musiekensembles op open podium.

Het repertoire bestaat uit tangootjes, csardasjes, marjes, walsjes etc., salomuziek uit de periode van tussen de twee wereldoorlogen tot circa de jaren vijftig van de vorige eeuw. De nummers duren circa 2 à 3 minuten.

Dinsdag 19 april, 10.15-12.00 uur
Oranjekerk, Rozenlaan 20

gediplomeerd pianostemmer & technicus

Frank Bergman de pianostemmer

Lathyrusplein 3a 3051 TL Rotterdam

010 - 2653510

fbergman@depianostemmer.nl

Uw instrument vakkundig gestemd!
Ook voor alle reparaties en onderhoud.

we♥bikes bij Janus

Rijwielstalling

In de Smaragdstraat is een rijwielstalling beschikbaar voor bewoners uit de Edelstenenbuurt. Iedereen uit het Kleiwegkwartier die zijn fiets optimaal in goede conditie wil houden kan deze laten repareren.

Wilt u meer weten over deze aanwinst in de wijk neem dan contact op met Janus Somers, telefoon 0655831908

we love Bikes bij Janus
Smaragdstraat 21 - 3051 VP - Rotterdam

Basis Zdrave

Praktijk voor
Fysiotherapie Mw.P.N.Leone
Fysiotherapie / McKenzie Therapie
Oedeem Therapie / Lymfedrainage
Medische Fitness Training

Begoniastraat 6, 3051 LC Rotterdam,
010 - 418 07 58

Zie ook onze website
www.bzfyfysiotherapie.nl

Geen wachtlijst, meestal geen verwijfsbrief nodig,
contracten met de grotere zorgverzekeraars.

STUDIO Hillegersberg

Y O G A D A N S V E R H U U R

YOGA

volwassenen
kinderen
zwangerschapsyoga
meditatie
pilates

DANS/BALLET

peuter/kleuter dans
klassiek ballet
moderne dans
Stretdance

VERHUUR

vergaderingen
presentaties
cursussen
workshops

MASSAGE

ontspanning
balinees
lomi lomi
ayurvedisch

Minstrelstraat 40 010-2268810 info@studiohillegersberg.nl www.studiohillegersberg.nl

**Maak een afspraak voor een GRATIS
waardebepaling en ontvang een
koel cadeau!**

**Bij opdracht tot verkoop keuze uit
Weber BBQ, ijsmachine of 25% korting!**

www.woonvisie.nl/actie

WOONVISIE
BYN MAKELAARS & HYPOTHEKEN

Woonvisie NVM Makelaars & Hypotheken Kleiweg 151, 3051 GN Rotterdam
T 010 - 218 02 80 • E info@woonvisie.nl • I www.woonvisie.nl

ANDRÉ'S TAPIJTHUIS

Kleiweg 26N, 3051 GR Rotterdam ♦ telefoon 010 4223095 ♦ www.andrestapijthuis.nl ♦ andrestapijthuis@live.nl

**Het vertrouwde adres voor tapijt, vinyl,
marmoleum, pvc en raamdecoratie**

**Zeer uitgebreide collectie gordijnstoffen,
vuurgordijnen, plisse, duette rolgordijnen, jaloezieën enz.**

**Groot assortiment tapijt, vinyl, tapijten van bekende
merken o.a. Desso, Parade, Bonaparte,
Interfloor, Tretford, Novilon etc.**

**Uw trap vakkundig
door eigen stoffeers
gelegd met een
PROJECTTAPIJT. Keuze uit
32 kleuren + 7 jr. garantie**

v.a. € 249,00

Kleiweg Tweewielers de enige echte
fietsen maker in het Kleiweg kwartier.

Dealer van:
Gazelle
Union
Kreidler
Alpina

Natuurlijk ook voor reparatie.
Tot ziens in onze winkel!

Kleiweg Tweewielers
info@kleiwegtweewielers.nl
Kleiweg 167
3051 GP ROTTERDAM
Tel 010 4183964
www.kleiwegtweewielers.nl

Corry's Dierenwinkel
Bergpolderplein 2-3
3051 GA Rotterdam
Telefoon: 010 4611295

Openingstijden:

ma. t/m do. 9.00 tot 18.00
vr. van 9.00 tot 21.00, zat. 9.00 tot 17.00

tevens kunt u bij ons
terecht voor het trimmen
van uw hond

FAUNALAND

Colofon BOK

Bestuur

Sean Caesar (voorzitter), John Hokke (secretaris-
penningmeester) en Chris Mast (Buurtkrant).

Kantoor, wijkwinkel en redactie

Anthony Duyklaan 9, 3051 HA Rotterdam, tel 422
44 45, info@bokrotterdam.nl
Wijkwinkel open van dinsdag tot en met
donderdag van 9.30-12.00 uur.

Redactie

Ciska Evers, Petra Houmes, Theo Joosten (beeld),
Chris Mast (leiding en eindredactie, 06-43547060),
Xandra Savelkoul. Medewerker: Marjolein Tan.

buurtkrantbok@gmail.com
www.bokrotterdam.nl
twitter.com/BOKrotterdam

Op artikelen uit de Buurtkrant rust copyright, het
overnemen is niet toegestaan.

Losse exemplaren bij Albert Heijn, Primera,
de Schiebroekse Apotheek, Opticien Dorssen,
Zonnemaire en de Buurtwerkplek (hoek Kleiweg/
Topaasstraat).

De eerstvolgende krant verschijnt op
vrijdag 3 juni. Daarna op de vrijdagen 15 juli,
9 september, 28 oktober en 16 december.

Oplage: 5000
Opmaak: Willemijn van de Burgt
Druk: Goos Communicatiemakers,
Ouderkerk aan den IJssel

STADHOUDERSLAAN 12 T 010 422 97 32
3051 HB ROTTERDAM E INFO@VANSOEREN.NL
I WWW.VANSOEREN.NL

VAN SOEREN
ACCOUNTANTS EN BELASTINGADVISEURS

probaat
in geldzaken

